Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (deveti senat)

z dne 4. marca 2020*

„Pritožba – Konkurenca – Državne pomoči – Podjetje, ki upravlja omrežje avtobusnih povezav v deželi Kampaniji (Italija) – Nadomestilo za obveznosti opravljanja javne službe, ki so ga izplačali italijanski organi po sodbi Consiglio di Stato (državni svet, Italija) – Sklep Evropske komisije, s katerim je bil ukrep razglašen za nezakonito pomoč, ki ni združljiva z notranjim trgom"

V zadevi C-587/18 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 19. septembra 2018,

CSTP Azienda della Mobilità SpA, s sedežem v Salernu (Italija), ki jo zastopata G. Capo in L. Visone, avvocati,

pritožnica,

drugi stranki v postopku sta

Evropska komisija, ki jo zastopajo G. Conte, P. J. Loewenthal in L. Armati, agenti,

tožena stranka na prvi stopnji,

Asstra Associazione Trasporti s sedežem v Rimu (Italija), ki jo zastopa M. Malena, avvocato,

intervenientka na prvi stopnji,

SODIŠČE (deveti senat),

v sestavi S. Rodin, predsednik senata, D. Šváby, sodnik, in K. Jürimäe (poročevalka), sodnica,

generalni pravobranilec: E. Tanchev,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: italijanščina.

Sodbo

1 CSTP Azienda della Mobilità SpA s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 11. julija 2018, CSTP Azienda della Mobilità/Komisija (T-186/15, neobjavljena, v nadaljevanju: izpodbijana sodba, EU:T:2018:431), s katero je to zavrnilo tožbo te družbe za razglasitev ničnosti Sklepa Komisije (EU) 2015/1074 z dne 19. januarja 2015 o državni pomoči SA.35842 (2014/C) (ex 2012/NN), ki jo je izvedla Italija – Dodatno nadomestilo za opravljanje javne službe za družbo CSTP (UL 2015, L 179, str. 112; v nadaljevanju: sporni sklep).

Pravni okvir

2 Člen 1 Uredbe Sveta (EGS) št. 1191/69 z dne 26. junija 1969 o ukrepanju držav članic glede obveznosti javne službe v železniškem in cestnem prometu ter prometu po celinskih plovnih poteh (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 1, str. 19) določa:

„1. Države članice ukinejo vse obveznosti javnih služb v železniškem in cestnem prometu ter v prometu po celinskih plovnih poteh, kot jih opredeljuje ta uredba.

2. Vendar se lahko te obveznosti ohranijo, če so bistvene za zagotavljanje ustreznega opravljanja prevoznih storitev.

[…]

4. Finančne obremenitve, ki se prenesejo na prevozna podjetja zaradi ohranitve obveznosti iz odstavka 2 ali zaradi uporabe prevoznih tarif in pogojev iz odstavka 3, se poravnajo skladno z enotnimi postopki, ki jih določa ta uredba.“

3 Člen 2(1), (2) in (5) te uredbe določa:

„1. ‚Obveznosti javnih služb‘ pomenijo obveznosti, ki jih zadevno prevozno podjetje, če bi upoštevalo lastne poslovne interese, ne bi prevzelo ali jih ne bi prevzelo v enakem obsegu ali pod enakimi pogoji.

2. Obveznosti javnih služb v smislu odstavka 1 so obveznosti upravljanja, izvajanja prevoza in tarifne obveznosti.

[…]

5. V tej uredbi ‚tarifne obveznosti‘ pomenijo obveznosti, ki so uvedene za prevozna podjetja, da zlasti za določene skupine potnikov, določene skupine blaga ali na določenih voznih poteh, uporabljajo tarife, ki jih določi ali odobri državni organ in so v nasprotju s poslovnimi interesi podjetja ter so posledica uvedbe posebnih tarifnih določb ali posledica zavrnitve spremembe [l]e-teh.

Določbe iz prejšnjega pododstavka se ne uporabljajo za obveznosti, ki izhajajo iz splošnih ukrepov cenovne politike, ki velja za celotno gospodarstvo, ali ki izhajajo iz ukrepov na področju cen in splošnih pogojev prevoza, sprejetih z namenom vzpostavitve trga prometnih storitev ali njegovega dela.“

4 Členi od 10 do 13 navedene uredbe določajo enotne postopke za izračun nadomestil iz člena 6 in člena 9(1) te uredbe.

5 Člen 17(2) Uredbe št. 1191/69 določa:

„Nadomestilo, ki se izplača po tej uredbi, je izvzeto iz predhodnega postopka obveščanja, določenega v členu [108](3) [PDEU].“

6 Uredba (ES) št. 1370/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o javnih storitvah železniškega in cestnega potniškega prevoza ter o razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 1191/69 in št. 1107/70 (UL 2007, L 315, str. 1) je v skladu s svojim členom 12 začela veljati 3. decembra 2009.

7 Člen 3 Uredbe št. 1370/2007, naslovljen „Pogodbe o izvajanju javne službe in splošna pravila“, v odstavkih 1 in 2 določa:

„1. Kadar se pristojni organ odloči, da izvajalcu, ki ga izbere sam, dodeli izključno pravico in/ali nadomestilo, ne glede na vrsto nadomestila, v zameno za izvajanje obveznosti javne službe, to stori v okviru pogodbe o izvajanju javne službe.

2. Z odstopanjem od odstavka 1 so lahko obveznosti javne službe, katerih namen je določiti maksimalne tarife za vse potnike ali za določene kategorije potnikov, tudi predmet splošnih pravil. Pristojni organ v skladu z načeli, določenimi v členih 4 in 6 ter v Prilogi, izvajalcem javne službe nadomesti neto finančni učinek – pozitiven ali negativen – na stroške in prihodke, nastale zaradi upoštevanja tarifnih obveznosti, določenih s splošnimi pravili, tako, da se prepreči čezmerna kompenzacija. To velja ne glede na pravico pristojnih organov, da obveznosti javne službe, ki določajo maksimalne tarife, vključijo v pogodbe o izvajanju javne službe.

[…]“

8 Člen 4 te uredbe določa obvezno vsebino pogodb o izvajanju javne službe in splošnih pravil.

9 Člen 6 navedene uredbe, naslovljen „Nadomestila za opravljanje javne službe“, določa:

„1. Vsa nadomestila, povezana s splošnim pravilom ali pogodbo o izvajanju javne službe, so ne glede na način sklenitve pogodbe v skladu z določbami člena 4. Vsa nadomestila ne glede na njihovo naravo, povezana s pogodbo o izvajanju javne službe, ki je bila v skladu s členom 5(2), (4), (5) ali (6) neposredno sklenjena, ali povezana s splošnim pravilom, so poleg tega v skladu z določbami iz Priloge.

2. Države članice [Evropski] [k]omisiji na pisno zahtevo v roku treh mesecev ali morebitnem daljšem roku, določenem v sami zahtevi, sporočijo vse podatke, ki se Komisiji zdijo potrebni, da ugotovi, ali so dodeljena nadomestila združljiva s to uredbo.“

Dejansko stanje in sporni sklep

10 Splošno sodišče je dejansko stanje predstavilo v točkah od 1 do 39 izpodbijane sodbe. Za potrebe tega postopka ga je mogoče povzeti, kot sledi.

11 Pritožnica je delniška družba, ki opravlja storitve lokalnega javnega prevoza na podlagi deželnih in občinskih koncesij. Zlasti je opravljala storitve avtobusnih povezav kot koncesionar Regione Campania (dežela Kampanija, Italija) (v nadaljevanju: dežela). Dejavnost pritožnice so v teh letih urejali različni zaporedni zakoni in drugi predpisi.

Tožbe, ki jih je pritožnica vložila pri nacionalnih sodiščih

12 Pritožnica je s tožbo z dne 12. marca 2007 Tribunale amministrativo regionale di Salerno (deželno upravno sodišče v Salernu, Italija) predlagala, naj ugotovi njeno pravico, da od dežele prejme znesek 14.545.946 EUR, dolgovan iz naslova nadomestila ekonomskih stroškov, nastalih zaradi izpolnjevanja obveznosti javne službe (v nadaljevanju: OJS), ki izhajajo iz koncesij, ki jih je dežela na podlagi Uredbe št. 1191/69 podelila za leta od 1996 do 2002 (v nadaljevanju: zadevno obdobje).

13 Tribunale amministrativo regionale di Salerno (deželno upravno sodišče v Salernu) je s sodbo z dne 28. avgusta 2008 to tožbo zavrnilo, ker je menilo, da pritožnica ni upravičena do nadomestila za ekonomsko izgubo, ki izhaja iz naložitve OJS, ne da bi predhodno zahtevala njihovo odpravo.

14 Pritožnica je zoper to sodbo vložila pritožbo pri Consiglio di Stato (državni svet, Italija). To sodišče je z odločbo št. 4683/2009 z dne 27. julija 2009 (v nadaljevanju: odločba z dne 27. julija 2009) pritožbi pritožnice ugodilo in razsodilo, da ima ta pravico do nadomestila, zahtevanega v skladu s členi 6, 10 in 11 Uredbe št. 1191/69.

15 Po navedbah Consiglio di Stato (državni svet) bi morala dežela točen znesek nadomestila, dolgovanega pritožnici, določiti na podlagi zanesljivih podatkov iz računovodskih izkazov pritožnice, ki izkazujejo razliko med stroški, ki jih je mogoče pripisati tistemu delu dejavnosti pritožnice, na katerega se nanašajo OJS, in ustreznimi prihodki.

16 Ker dežela ni določila zneska navedenega nadomestila, je pritožnica pred Consiglio di Stato (državni svet) začela sodni postopek za izvršitev odločbe z dne 27. julija 2009. V tem postopku sta bila imenovana dva izvedenca. Navedeni postopek se je končal z odločbo Consiglio di Stato (državni svet) št. 5649/2012 z dne 7. novembra 2012 (v nadaljevanju: odločba z dne 7. novembra 2012), s katero je bil znesek nadomestila, dolgovanega za tarifne obveznosti, določen v višini 4.951.838 EUR. Dežela je ta znesek pritožnici plačala 21. decembra 2012.

Upravni postopek

17 Italijanski organi so 5. decembra 2012 v skladu s členom 108(3) PDEU Komisiji priglasili državno pomoč, in sicer dodatno nadomestilo, dodeljeno pritožnici v okviru izvršitve odločbe z dne 7. novembra 2012 za opravljanje storitev avtobusnega potniškega prevoza na podlagi koncesij, ki jih je dežela podelila v zadevnem obdobju (v nadaljevanju: zadevni ukrep).

18 Ta ukrep je bil obravnavan kot nepriglašen ukrep, saj je morala dežela v skladu z informacijami, ki jih je imela na voljo Komisija, pritožnici plačati dodatno nadomestilo, ki ji ga je dolgovala od 7. decembra 2012, to je po tem, ko je italijanska država priglasila zadevni ukrep, vendar preden je Komisija sprejela sklep.

19 Komisija je z dopisom z dne 20. februarja 2014 Italijanski republiki sporočila svojo odločitev, da bo začela formalni postopek preiskave iz člena 108(2) PDEU.

Sporni sklep

20 Komisija je 19. januarja 2015 sprejela sporni sklep, v katerem je ugotovila, da zadevni ukrep pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, ki ni združljiva z notranjim trgom in ki je bila pritožnici dodeljena v nasprotju s členom 108(3) PDEU, ter italijanskim organom odredila, naj zagotovijo, da jo vrne.

21 Na prvem mestu, Komisija je v točkah od 48 do 63 obrazložitve spornega sklepa ugotovila, da je zadevni ukrep mogoče pripisati državi, da vključuje uporabo državnih sredstev, da pomeni gospodarsko prednost za pritožnico, da je selektiven in da lahko izkrivlja konkurenco do te mere, da prizadene trgovino med državami članicami. V tem okviru je Komisija navedla, da ta ukrep od pogojev, ki jih je Sodišče opredelilo v sodbi z dne 24. julija 2003, Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415) (v nadaljevanju: pogoji Altmark), ne izpolnjuje dveh. Komisija je v točki 64 obrazložitve spornega sklepa iz tega sklepala, da je zadevni ukrep pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.

22 Na drugem mestu, Komisija je v točkah od 65 do 81 obrazložitve spornega sklepa preučila vprašanje, ali je mogoče zadevni ukrep glede na člen 17(2) Uredbe št. 1191/69 šteti za nadomestilo, izvzeto iz obveznosti predhodne priglasitve iz člena 108(3) PDEU.

23 V okviru te preučitve je Komisija v točkah od 69 do 75 obrazložitve spornega sklepa preverila, ali so italijanski organi pritožnici enostransko naložili OJS v smislu člena 1 Uredbe št. 1191/69. V zvezi s tem je Komisija štela, da ne italijanski organi ne pritožnica niso predložili akta o pooblastitvi glede zadevnega obdobja. Zlasti, čeprav je na naložitev nekaterih OJS mogoče sklepati iz legge regionale n. 16 – Interventi regionali in materia di servizi di trasporto pubblico locale per viaggiatori (deželni zakon št. 16 o deželnih intervencijah na področju storitev lokalnega javnega potniškega prevoza) z dne 25. januarja 1983 (GURI št. 118 z dne 2. maja 1983 in BU Campania št. 11), naj bi člen 2 tega zakona določal le, da je „morebitna izguba ali primanjkljaj, ki ni krit z deželnimi subvencijami, […] še naprej v breme izvajalcev.“ Prav tako, čeprav nekateri deželni akti, na katere se sklicuje pritožnica, kažejo na obstoj nekaterih pogodbenih obveznosti v zadevnem obdobju, naj v teh aktih ne bi bile jasno opredeljene obveznosti, ki bi lahko bile OJS, čeprav so lahko ti akti možni indici njihovega morebitnega obstoja, vsekakor pa naj bi njihova pogodbena narava izključevala enostransko naložitev OJS. Glede, natančneje, obstoja tarifne obveznosti, ki upravičuje zadevni ukrep, je Komisija menila, da ne razpolaga z nobenim elementom, ki bi dokazoval, da je bila taka obveznost pritožnici dejansko naložena.

24 Komisija je v točkah od 76 do 81 obrazložitve spornega sklepa preverila, ali je bilo nadomestilo, dodeljeno pritožnici, v skladu z enotnim postopkom za plačilo nadomestila iz Uredbe št. 1191/69, da bi ga bilo mogoče izvzeti iz obveznosti predhodnega obveščanja iz člena 17 te uredbe. Komisija je ugotovila, da to dodatno nadomestilo ni izvzeto iz predhodnega postopka obveščanja, določenega v tem členu.

25 Na tretjem mestu, Komisija je v točkah od 82 do 95 obrazložitve spornega sklepa preučila združljivost zadevnega ukrepa z zakonodajo, ki je veljala ob sprejetju tega sklepa, to je z Uredbo št. 1370/2007. Ugotovila je, da nadomestilo, odobreno pritožnici zaradi izvršitve odločbe z dne 7. novembra 2012, ni bilo izplačano v skladu s to uredbo in da zato zadevni ukrep ni združljiv z notranjim trgom.

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

26 Pritožnica je 14. aprila 2015 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo za razglasitev ničnosti spornega sklepa.

27 Pritožnica je v utemeljitev tožbe navedla osem tožbenih razlogov.

28 Prvi tožbeni razlog je bila kršitev členov 93, 107, 108 in 263 PDEU v povezavi s členom 17 Uredbe št. 1191/69, zloraba pooblastil, nepristojnost Komisije in kršitev pravice do poštenega sojenja.

29 Drugi tožbeni razlog je bila kršitev člena 4 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [108 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 339) v zvezi s členoma 107 in 108 PDEU ter kršitev pravičnosti v postopku in zloraba pooblastil.

30 Tretji tožbeni razlog je bila kršitev in napačna razlaga členov od 93 do 108 PDEU v povezavi s členom 17 Uredbe št. 1191/69 in členom 9 Uredbe št. 1370/2007, kršitev „načel varstva legitimnih pričakovanj, tempus regit actum in retroaktivnosti sodnih odločb“, zloraba pooblastil, neobstoj „logične doslednosti“, „neracionalnost“, „izjemna neobičajnost“ spornega sklepa ter neobstoj obrazložitve tega sklepa.

31 Četrti tožbeni razlog je bila kršitev člena 1(f) in (g) ter členov 4, 7 in 15 Uredbe št. 659/1999, členov 93, 107 in 108 PDEU, zloraba pooblastil, popolno neizpolnjevanje zahtevanega pogoja, kršitev členov 6 in 13 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu (v nadaljevanju: EKČP), členov 258 in naslednjih PDEU ter člena 17 Uredbe št. 1191/69.

32 Peti tožbeni razlog je bila kršitev členov 93, 107, 108 in 267 PDEU, členov 6 in 13 EKČP, nepristojnost Komisije, zloraba pooblastil in kršitev načela procesne avtonomije.

33 Šesti tožbeni razlog je bila kršitev členov 6, 7 in 13 EKČP, členov od 93 do 108 ter 258 in naslednjih PDEU v povezavi s členom 101 Costituzione (ustava), členom 2909 codice civile (civilni zakonik), nepristojnost Komisije, zloraba pooblastil ter kršitev načel varstva legitimnih pričakovanj in pravne varnosti.

34 Sedmi tožbeni razlog je bila kršitev členov 11 in 17 Uredbe št. 1191/69, členov od 93 do 108 PDEU, zloraba pooblastil, neobstoj obrazložitve spornega sklepa, nezadostnost preiskave in napačnost predhodnega pogoja.

35 Osmi tožbeni razlog je bila kršitev členov od 1 do 11 in 17 Uredbe št. 1191/69, členov od 93 do 108 PDEU, „členov od 44 do 46 in 48 Poslovnika Splošnega sodišča št. 659/1999“, zloraba pooblastil, neobstoj izvedbe preiskave in obrazložitve ter napačnost predhodnega pogoja.

36 Splošno sodišče je v izpodbijani sodbi vse te tožbene razloge in torej tožbo v celoti zavrnilo.

Predlogi strank

37 Pritožnica s pritožbo Sodišču predlaga, naj:

– izpodbijano sodbo razveljavi;

– dokončno odloči o njeni ničnostni tožbi in sporni sklep razglasi za ničen, in

– Komisiji naloži plačilo stroškov;

38 Komisija Sodišču predlaga, naj:

– pritožbo zavrne in

– pritožnici naloži plačilo stroškov.

Pritožba

39 Pritožnica v utemeljitev pritožbe navaja pet razlogov, ki bodo obravnavani po vrstnem redu, kot so bili navedeni.

Prvi pritožbeni razlog

Trditve strank

40 Pritožnica s prvim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče v točkah od 57 do 120 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo, ker je menilo, da je zadevni ukrep nova pomoč, za katero velja obveznost priglasitve iz člena 108(3) PDEU, in ne obstoječa pomoč, izvzeta iz te obveznosti v skladu s členom 108(1) PDEU in členom 17(2) Uredbe št. 1191/69.

41 Ob sklicevanju na okoliščine, v katerih je bila sprejeta odločba z dne 7. novembra 2012, trdi, da za to odločbo ni mogoče šteti, da uvaja izravnalni ukrep za OJS. Šlo naj bi namreč za ugotovitveno sodbo prej obstoječe pravice, ki temelji na Uredbi št. 1191/69.

42 Po mnenju pritožnice so pogoji iz Uredbe št. 1191/69 vsekakor izpolnjeni. Na prvem mestu, dejansko naj bi za pritožnico obstajale tarifne obveznosti, ki naj bi izhajale iz nacionalnega prava, na katero naj bi se Splošno sodišče samo izrecno sklicevalo v točki 110 izpodbijane sodbe, in sicer legge regionale n. 9 – Disciplina e coordinamento tariffario dei servizi di trasporto di competenza regionale (deželni zakon št. 9, o določitvi in koordinaciji tarif prevoznih storitev, ki so v deželni pristojnosti) z dne 26. januarja 1987 (BU Campania z dne 2. februarja 1987) in odlok Assessore ai trasporti (deželni svetnik za prevoz, Italija). Na drugem mestu, merilo o vnaprejšnji določitvi zneska nadomestila, ki je določeno v členu 13 Uredbe št. 1191/69, naj bi bilo v tem primeru upoštevano v okviru odločbe z dne 7. novembra 2012.

43 Komisija ocenjuje, da je treba ta pritožbeni razlog zavreči kot nedopusten ali ga vsekakor zavrniti kot neutemeljen.

Presoja Sodišča

44 Pritožnica s prvim pritožbenim razlogom v bistvu izpodbija obrazložitev izpodbijane sodbe, s katero je Splošno sodišče zavrnilo to, kar je to sodišče ocenilo za prvi del v okviru njenega četrtega in osmega ničnostnega tožbenega razloga, in sicer, da je bilo nadomestilo, ki je bilo predmet zadevnega ukrepa, obstoječa pomoč, ki je izvzeta iz obveznosti predhodnega obveščanja na podlagi člena 17 Uredbe št. 1191/69.

45 Glede vprašanja, ali je bilo nadomestilo, ki je predmet spornega sklepa, ukrep, uveden z odločbo z dne 7. novembra 2012, ali pa je njegov izvor, kot trdi pritožnica, v zakonodajnem okviru, ki ureja OJS, ki so ji bile naložene in iz naslova katerih naj bi Consiglio di Stato (državni svet) priznal pravico do tega nadomestila, je Splošno sodišče po eni strani v točki 94 izpodbijane sodbe navedlo, da je bila pomoč, ki je predmet zadevnega ukrepa, dejansko dodeljena pritožnici kot dopolnilni ukrep za tarifne obveznosti, ki naj bi zanjo veljale na podlagi člena 11 Uredbe št. 1191/69.

46 Splošno sodišče je v točki 95 te sodbe iz tega sklepalo, da je treba za odgovor na vprašanje, ali ta ukrep pomeni obstoječo pomoč v smislu člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999, ugotoviti, ali navedeni ukrep izpolnjuje vsebinska merila iz Uredbe št. 1191/69, da bi bil lahko izvzet iz obveznosti predhodne priglasitve na podlagi člena 17(2) te uredbe.

47 Po drugi strani je Splošno sodišče, tako kot Komisija, v točki 96 navedene sodbe ocenilo, da zadnjenavedena določba med drugim zahteva, da morajo obstajati enostransko naložene OJS in da se nadomestilo izračuna po postopku, določenem v členih od 10 do 13 navedene uredbe.

48 V zvezi s tem je Splošno sodišče v točki 106 iste sodbe poudarilo, da je Consiglio di Stato (državni svet) pritožnici zadevni ukrep dodelil na podlagi iste uredbe, in sicer kot nadomestilo za tarifno obveznost, zato mora preveriti dejanski obstoj take obveznosti, ki zajema naložitev cen, ki jih določi ali odobri državni organ, kot to zahteva člen 2(5) Uredbe št. 1191/69.

49 Po tej preučitvi, ki je v točkah od 106 do 112 izpodbijane sodbe, je Splošno sodišče v točki 113 te sodbe potrdilo ugotovitev Komisije iz točke 73 obrazložitve spornega sklepa, da ta institucija ne razpolaga z nobenim dokazom, ki bi izkazoval, da so bile pritožnici dejansko naložene tarifne obveznosti. V teh okoliščinah je Splošno sodišče v točki 114 navedene sodbe ocenilo, da ni bilo treba analizirati morebitne enostranskosti tega domnevnega tarifnega ukrepa.

50 Glede na kumulativnost pogojev za izvzetje, določenih z Uredbo št. 1191/69, je Splošno sodišče v točki 115 izpodbijane sodbe presodilo, da ni treba preučiti, ali zadevni ukrep izpolnjuje druge pogoje iz te uredbe. Vendar je v točki 116 te sodbe menilo, da je Komisija vsekakor upravičeno štela, da merilo predhodne določitve zneska nadomestila ni izpolnjeno.

51 Splošno sodišče je zato v točki 120 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je Komisija, ker zadevni ukrep ne spoštuje niti enega od vsebinskih meril iz Uredbe št. 1191/69, pravilno ugotovila, da tega ukrepa ni mogoče izvzeti iz obveznosti predhodne priglasitve na podlagi člena 17(2) te uredbe in da ga zato ni mogoče opredeliti za obstoječo, temveč za novo pomoč, ki jo je treba v skladu s členom 108(3) PDEU priglasiti Komisiji.

52 Čeprav pritožnica s trditvami v utemeljitev prvega pritožbenega razloga v bistvu izpodbija ugotovitev iz prejšnje točke te sodbe, da je treba zadevni ukrep opredeliti za novo pomoč, je treba ugotoviti, da ta pritožbeni razlog ne vsebuje nobene trditve, s katero bi se dokazalo, da je bilo pri razlogovanju Splošnega sodišča, navedenem v točkah od 45 do 51 te sodbe, ki vodi do te ugotovitve, kakor koli napačno uporabljeno pravo.

53 Pritožnica se namreč v bistvu omejuje na trditev, da je zadevni ukrep obstoječa pomoč, saj je bila odločba z dne 27. julija 2009, s katero je bila priznana njena pravica do prejema spornega nadomestila na podlagi Uredbe št. 1191/69, ugotovitvena sodba o prej obstoječi pravici, ki temelji na tej uredbi.

54 Ker taka trditev v nasprotju z zahtevami iz člena 256 PDEU, člena 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije, člena 168(1)(d) in člena 169(2) Poslovnika Sodišča ni drugače utemeljena, je treba prvi pritožbeni razlog zavreči kot nedopusten.

Drugi pritožbeni razlog

Trditve strank

55 Z drugim pritožbenim razlogom se pritožnica navezuje na točke od 121 do 136 izpodbijane sodbe in trdi, da je Splošno sodišče v teh točkah napačno uporabilo pravo, ker je v njih razsodilo, da pogoji Altmark niso izpolnjeni.

56 Splošno sodišče naj bi napačno presodilo, da zadostuje, da se preveri le, ali je izpolnjen eden od teh pogojev, in sicer pogoj v zvezi z obstojem jasno opredeljenih OJS, ne da bi bilo treba preveriti, ali so drugi od navedenih pogojev izpolnjeni. Tako naj bi se napačno omejilo na postransko preverjanje v točki 134 izpodbijane sodbe, ali je izpolnjen drugi od teh pogojev, ki se nanaša na predhodno opredelitev parametrov za izračun nadomestila.

57 Glede domnevnega neobstoja OJS, ki so naložene pritožnici, naj Splošno sodišče ne bi upoštevalo, da so podlaga OJS, ki so ji naložene, členi od 2 do 6 deželnega zakona št. 9 z dne 26. januarja 1987. Poleg tega je pritožnica grajala razlogovanje Splošnega sodišča, ker se je seznanilo z odlokom deželnega svetnika za prevoz in naj bi priznalo, da ta odločba pritožnici nalaga tarifne obveznosti, ne da bi priznalo, da je zadevni ukrep nadomestilo za izpolnjevanje OJS. Pritožnica v zvezi s tem trdi, da je okoliščina, da ta odločba ni bila predložena Komisiji, posledica neobičajnega poteka upravnega postopka, ker je dežela razpolagala s to odločbo in ni imela interesa, da bi jo predložila v okviru tega postopka.

58 Drugi od pogojev Altmark naj bi bil v točki 134 izpodbijane sodbe na kratko preučen z napačnim sklicevanjem na točke od 117 do 119 te sodbe. V tej točki 134 naj Splošno sodišče ne bi pravilno preučilo spoštovanja pogoja iz Uredbe št. 1191/69 o vnaprejšnji določitvi nadomestila, in sicer ne glede na parametre, na podlagi katerih se izračuna to nadomestilo, kot naj bi se zahtevalo v sodbi z dne 24. julija 2003, Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (C 280/00, EU:C:2003:415), ampak glede na znesek zadevnega ukrepa. Poleg tega naj bi spoštovanje tega pogoja v obravnavanem primeru izhajalo iz odločbe z dne 27. julija 2009. Ta naj bi namreč dokazovala, da so bili parametri za izračun nadomestila predhodno opredeljeni in da jih je Consiglio di Stato (državni svet), potem ko je ugotovil, da dežela ni izpolnila obveznosti v zvezi z določitvijo tega nadomestila, zgolj uporabil.

59 Nazadnje, čeprav tretji in četrti od pogojev Altmark v izpodbijani sodbi nista bila nikakor preučena, pritožnica trdi, da je iz odločbe z dne 7. novembra 2012 razvidno, da sta bila tudi ta pogoja v tem primeru izpolnjena.

60 Komisija odgovarja, da je treba ta pritožbeni razlog zavreči kot nedopusten oziroma vsekakor zavrniti kot neutemeljen.

Presoja Sodišča

61 Pritožnica z drugim pritožbenim razlogom v bistvu izpodbija obrazložitev izpodbijane sodbe, s katero je Splošno sodišče zavrnilo, kar je štelo za drugi del četrtega in osmega ničnostnega tožbenega razloga glede domnevne napake Komisije, ki je štela, da dva od pogojev Altmark nista izpolnjena.

62 V delu, v katerem se drugi pritožbeni razlog nanaša na pogoje Altmark, je treba poudariti, kot je Splošno sodišče poleg tega opozorilo v točki 123 izpodbijane sodbe, da državna intervencija v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča ne spada na področje uporabe člena 107(1) PDEU, če jo je treba šteti za nadomestilo, ki pomeni plačilo za storitve, ki so jih opravila upravičena podjetja zaradi izpolnjevanja obveznosti javne službe, tako da ta podjetja dejansko ne pridobijo nobene finančne koristi in da torej učinek te intervencije ni, da so ta podjetja postavljena v ugodnejši konkurenčni položaj v primerjavi s konkurenčnimi podjetji (sodbi z dne 24. julija 2003, Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, EU:C:2003:415, točka 87, in z dne 20. decembra 2017, Comunidad Autónoma del País Vasco in drugi/Komisija, od C-66/16 P do C-69/16 P, EU:C:2017:999, točka 45 in navedena sodna praksa).

63 Tako se državna intervencija, ki ne izpolnjuje enega ali več pogojev Altmark, lahko šteje za državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU (sodba z dne 20. decembra 2017, Comunidad Autónoma del País Vasco in drugi/Komisija, od C-66/16 P do C-69/16 P, EU:C:2017:999, točka 48 in navedena sodna praksa).

64 V zvezi s tem je Splošno sodišče v točki 125 izpodbijane sodbe pravilno razsodilo, da morajo biti zato, da v konkretnem primeru takega nadomestila ne bi bilo mogoče opredeliti za državno pomoč, izpolnjeni vsi štirje pogoji, navedeni v točkah od 88 do 93 sodbe z dne 24. julija 2003, Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) (glej v tem smislu sodbo z dne 20. decembra 2017, Comunidad Autónoma del País Vasco in drugi/Komisija, od C-66/16 P do C-69/16 P, EU:C:2017:999, točka 46).

65 Splošno sodišče je v točkah od 129 do 131 izpodbijane sodbe potrdilo ugotovitev Komisije iz točke 55 obrazložitve spornega sklepa, da obstoj enostransko naloženih OJS ni bil dokazan in da zato prvi pogoj Altmark ni izpolnjen, pri čemer se je oprlo na točke od 106 do 114 te sodbe.

66 V teh okoliščinah je Splošno sodišče v točkah 132 in 133 izpodbijane sodbe pravilno presodilo, pri čemer se je oprlo na kumulativnost pogojev Altmark, da ni treba preučiti presoje Komisije v točki 56 obrazložitve spornega sklepa v zvezi z drugim od pogojev Altmark, ker prvi od njih ni izpolnjen.

67 V delu, v katerem pritožnica z drugim pritožbenim razlogom izpodbija tudi presojo Splošnega sodišča iz točk od 106 do 114 izpodbijane sodbe glede domnevnega obstoja OJS, ki naj bi bile pritožnici naložene z nacionalnim pravom, je treba opozoriti, da je v skladu s členom 256(1), drugi pododstavek, PDEU in členom 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije pritožba omejena na pravna vprašanja. Splošno sodišče je torej edino pristojno za ugotavljanje in presojo upoštevnih dejstev ter presojo dokazov. Presoja teh dejstev in dokazov, razen ob njihovem izkrivljanju, torej ne pomeni pravno vprašanje, ki bi bilo kot tako predmet nadzora Sodišča v okviru pritožbe (sodba z dne 20. decembra 2017, Comunidad Autónoma de Galicia in Retegal/Komisija, C-70/16 P, EU:C:2017:1002, točka 47 in navedena sodna praksa).

68 V obravnavanem primeru pa pritožnica ni trdila in tudi a fortiori ni dokazala obstoja izkrivljanja nacionalnega prava.

69 Poleg tega se Splošno sodišče ni izreklo o tretjem in četrtem od pogojev Altmark, zato je treba kot nedopustne zavreči trditve pritožnice, da sta bila ta pogoja v tem primeru izpolnjena.

70 Zato je treba drugi pritožbeni razlog zavreči kot delno nedopusten in zavrniti kot delno neutemeljen.

Tretji pritožbeni razlog

Trditve strank

71 Pritožnica s tretjim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče v točkah od 137 do 154 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo s tem, da je ugotovilo, da je sporni sklep veljaven glede opredelitve zadevnega ukrepa kot državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU. Ta pritožbeni razlog se nanaša zlasti na pogoja, v skladu s katerima se za to opredelitev zahteva, da pomoč prizadene trgovino med državami članicami in izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco.

72 Po mnenju pritožnice upoštevni trg storitev ni trg, ki bi bil odprt za konkurenco. Tudi če bi prišlo do postopnega odpiranja tega trga konkurenci, naj še ne bi obstajala nobena konkurenca „za trg“ ali „na trgu“. Splošno sodišče naj bi tako v točki 149 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo s tem, da je ugotovilo, da zadevni ukrep pomeni oviro za konkurenco, ker bi lahko podjetja, vključno s tujimi podjetji, želela opravljati storitve javnega prevoza na trgu, zlasti na lokalnih ali deželnih trgih, na katerih je imela pritožnica korist od tega ukrepa.

73 Komisija ocenjuje, da je treba pritožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen in vsekakor brezpredmeten.

Presoja Sodišča

74 S tretjim pritožbenim razlogom se izpodbija presoja Splošnega sodišča v zvezi s pogojema, v skladu s katerima mora državna pomoč v smislu člena 107(1) PDEU prizadeti trgovino med državami članicami in izkrivljati ali potencialno izkrivljati konkurenco.

75 V zvezi s tem pritožnica, čeprav se na splošno sklicuje na točke od 137 do 154 izpodbijane sodbe, v bistvu trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo v točki 149 te sodbe, ker je v njej presodilo, da zadevni ukrep pomeni oviro za konkurenco, saj bi lahko podjetja, vključno s tujimi podjetji, želela opravljati storitve javnega prevoza na italijanskem, zlasti lokalnem ali deželnem trgu.

76 Poleg tega, da se s tretjim pritožbenim razlogom dejansko izpodbija presoja dejstev, ki jo je opravilo Splošno sodišče in ki, kot je bilo opozorjeno v točki 67 te sodbe, ob neobstoju kakršnega koli izkrivljanja ni predmet nadzora Sodišča, je treba ugotoviti, da je ta pritožbeni razlog v vsakem primeru brezpredmeten, ker se nanaša le na točko 149 izpodbijane sodbe.

77 Splošno sodišče je namreč v točki 148 izpodbijane sodbe presodilo, da so elementi, ki jih je Komisija v okviru svoje presoje upoštevala v točkah od 60 do 62 obrazložitve spornega sklepa, izkazovali, da bi lahko odobritev zadevnega ukrepa prizadela trgovino med državami članicami in izkrivljala konkurenco.

78 V tem okviru se Splošno sodišče ni oprlo le na ugotovitev iz točke 149 izpodbijane sodbe, ki jo pritožnica graja, temveč na dve drugi ugotovitvi iz točk 150 in 151 te sodbe, ki ju pritožnica v bistvu ne izpodbija.

79 Splošno sodišče je v točki 150 navedene sodbe po eni strani poudarilo, da se lahko zaradi zadevnega ukrepa ohrani ali poveča notranja dejavnost v zadevni državi članici, kar ima za posledico zmanjšanje možnosti podjetij s sedežem v drugih državah članicah, da vstopijo na zadevni trg. Splošno sodišče je v točki 151 iste sodbe navedlo, da okoliščina, da je pritožnica konkurirala podjetjem iz drugih držav članic tudi na drugih trgih, na katerih je delovala, pomeni element, ki dokazuje, da bi lahko dodelitev pomoči, ki je predmet zadevnega ukrepa, prizadela trgovino med državami članicami.

80 V teh okoliščinah je treba tretji pritožbeni razlog zavreči kot nedopusten in vsekakor zavrniti kot brezpredmeten.

Četrti pritožbeni razlog

Trditve strank

81 Pritožnica v okviru četrtega pritožbenega razloga trdi, da je Splošno sodišče v točkah od 155 do 195 izpodbijane sodbe večkrat napačno uporabilo pravo. Ta pritožbeni razlog je sestavljen iz treh delov.

82 Pritožnica s prvim delom trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, da je štelo, da je Komisija izključno pristojna za presojo združljivosti zadevnega ukrepa z notranjim trgom, medtem ko je Consiglio di Stato (državni svet) v zvezi s tem ukrepom izdal pravnomočno odločbo.

83 V zvezi s tem naj sodna praksa Sodišča, navedena v točkah 185, 186 in 188 izpodbijane sodbe, ne bi bila upoštevna, ker naj bi se nanašala na položaje, v katerih je odločba Komisije obstajala pred nacionalnim sodnim postopkom. Iz tega naj bi izhajala tudi napačna uporaba prava v točki 190 izpodbijane sodbe, ker naj bi Splošno sodišče menilo, da pravnomočnost Komisiji ne more preprečiti, da ugotovi obstoj nezakonite državne pomoči, čeprav je nacionalno sodišče, ki je odločalo na zadnji stopnji, to opredelitev prej zavrnilo. Pritožnica meni, da takega pristopa ni mogoče izpeljati iz sodne prakse Sodišča, izpodbijana sodba pa naj v zvezi s tem ne bi bila obrazložena.

84 V obravnavani zadevi naj Consiglio di Stato (državni svet) ne bi sprejel odločbe, ki bi bila v nasprotju s predhodno odločbo Komisije. Pred Komisijo naj bi odločil samostojno, pri čemer je neposredno uporabil Uredbo št. 1191/69 in zadevni ukrep opredelil kot nadomestilo za tarifne OJS, kar naj bi mu omogočilo, da izključi opredelitev tega ukrepa za državno pomoč. Morebitno posredovanje institucij

Unije, v obravnavanem primeru Komisije, bi lahko imelo obliko vprašanja za predhodno odločanje, postavljenega Sodišču, vendar naj Consiglio di Stato (državni svet) ne bi menil, da bi mu bilo treba postaviti tako vprašanje. Komisija pa naj bi nezakonito posredovala, ker naj bi bila združljivost tega ukrepa s pravom Unije predmet odločbe na nacionalni ravni, ki je postala pravnomočna.

85 Pritožnica z drugim delom četrtega tožbenega razloga izpostavlja „postopkovno nepravilnost“, ker naj bi dežela Komisiji priglasila zadevni ukrep, da bi pridobila negativno odločbo Komisije, s čimer naj bi bilo mogoče pojasniti razloge, iz katerih naj bi ta dežela tej instituciji posredovala le nepopolne informacije v zvezi s tem ukrepom. Komisija naj bi tako kršila postopkovni okvir, ki zanjo velja in kot izhaja iz Uredbe št. 659/1999 in Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL 2015, L 248, str. 9). Dežela naj bi bila napačno obravnavana kot „zainteresirana stranka“ v smislu člena 24 Uredbe št. 2015/1589 in ne kot priglasitelj Komisiji. Splošno sodišče naj bi tako v zvezi s tako nepravilnostjo opustilo ugotovitev nezakonitosti spornega sklepa. Poleg tega naj bi se ti uredbi nezakonito uporabili, s čimer naj bi bila kršena pravica do obrambe.

86 Pritožnica s tretjim delom četrtega pritožbenega razloga trdi, da je Splošno sodišče s tem, da je priznalo pristojnost Komisije za odločanje o ukrepu, ki je bil predmet pravnomočne odločbe nacionalnega sodišča, kršilo tudi načelo varstva legitimnih pričakovanj, ker je v obravnavanem primeru od sprejetja te nacionalne odločbe do takrat, ko je Komisija sprejela svoj sklep, preteklo več kot pet let. Tako obdobje naj bi bilo že upoštevano v sodni praksi Sodišča pri presoji položaja glede na to načelo. Splošno sodišče naj bi v točki 192 izpodbijane sodbe z opiranjem na sodbo z dne 13. junija 2013, HGA in drugi/Komisija (od C-630/11 P do C-633/11 P, EU:C:2013:387, točka 134), presodilo, da se je na legitimna pričakovanja mogoče sklicevati, le če je bila spoštovana obveznost priglasitve. Splošno sodišče pa naj ne bi upoštevalo dejstva, da v obravnavanem primeru ta priglasitev ni bila potrebna, saj naj zadevni ukrep v nasprotju s tem, kar naj bi presodilo, ne bi pomenil nove pomoči. Poleg tega naj bi bilo mogoče vzpostaviti povezavo med načelom pravnomočnosti in načelom pravne varnosti, ki naj bi pomenilo omejitev obveznosti zagotovitve vračila, kot naj bi izhajalo iz člena 14 Uredbe št. 659/1999. Poleg tega naj bi pritožnica v skladu s svojimi navedbami legitimna pričakovanja lahko oprla na okoliščino, da Consiglio di Stato (državni svet) ni menil, da je treba Sodišču glede zadevnega ukrepa predložiti vprašanje za predhodno odločanje. V teh okoliščinah meni, da se je lahko legitimno zanašala na zakonitost tega ukrepa, ker so bila izčrpana vsa pravna sredstva.

87 Komisija trdi, da je treba ta pritožbeni razlog zavreči kot delno nedopusten in zavrniti kot delno neutemeljen.

Presoja Sodišča

88 Pritožnica s četrtim pritožbenim razlogom, katerega tri dele je treba preučiti skupaj, v bistvu meni, da je Splošno sodišče večkrat napačno uporabilo pravo s tem, da je zavrnilo njen prvi, peti in šesti ničnostni tožbeni razlog, ki so se nanašali na nepristojnost Komisije za sprejetje spornega sklepa, ker je ta sklep po njenem mnenju v nasprotju s pravnomočno odločbo nacionalnega sodišča.

89 V zvezi s tem je Splošno sodišče v točkah od 184 do 188 izpodbijane sodbe pravilno opozorilo, da uporaba pravil o državnih pomočeh temelji na obveznosti lojalnega sodelovanja med nacionalnimi sodišči na eni strani ter Komisijo in sodiščem Unije na drugi, v okviru katerega vsak deluje glede na vlogo, ki mu je zaupana s Pogodbo DEU.

90 Tako je Splošno sodišče v točki 185 izpodbijane sodbe pravilno ugotovilo, pri čemer se je v zvezi s tem oprlo na sodno prakso Sodišča, da so lahko nacionalnim sodiščem na področju državnih pomoči predloženi spori, v katerih so dolžna razlagati in uporabljati pojem pomoči iz člena 107(1) PDEU, zlasti da bi ugotovila, ali je bil državni ukrep uveden v nasprotju s členom 108(3) PDEU. Nacionalna sodišča pa niso pristojna, da odločajo o združljivosti državne pomoči z notranjim trgom. Presoja

združljivosti ukrepov pomoči ali sheme pomoči z notranjim trgom je namreč v izključni pristojnosti Komisije, ki deluje pod nadzorom sodišča Unije (glej v tem smislu sodbi z dne 18. julija 2007, Lucchini, C-119/05, EU:C:2007:434, točke od 50 do 52, in z dne 15. septembra 2016, PGE, C-574/14, EU:C:2016:686, točke od 30 do 32).

91 Kot je Splošno sodišče pravilno presodilo v točki 186 izpodbijane sodbe, ta sodna praksa pomeni, da nacionalna sodišča zlasti ne smejo sprejemati odločb, ki bi bile v nasprotju z odločbo Komisije.

92 Vendar v nasprotju s tem, kar trdi pritožnica, v obratnem primeru, v katerem obstaja odločba nacionalnega sodišča v zvezi z državnim ukrepom, sprejeta pred odločbo Komisije, iz navedene sodne prakse prav tako izhaja, da ta okoliščina ne more biti ovira za to, da Komisija izvaja izključno pristojnost, ki ji je podeljena s Pogodbo DEU v zvezi s presojo združljivosti ukrepov pomoči z notranjim trgom.

93 Izvajanje take pristojnosti pa pomeni, da lahko Komisija na podlagi člena 108 PDEU preizkusi, ali ukrep pomeni državno pomoč, ki bi ji morala biti v skladu z odstavkom 3 tega člena priglašena v položaju, v katerem so organi države članice menili, da ta ukrep ne izpolnjuje pogojev iz člena 107(1) PDEU, tudi če so ti organi v zvezi s tem ravnali v skladu s presojo nacionalnega sodišča.

94 Te ugotovitve ne more omajati dejstvo, da je to sodišče sprejelo odločbo, ki je postala pravnomočna. Poudariti je namreč treba, da pravilo o izključni pristojnosti Komisije zaradi načela primarnosti prava Unije v notranjem pravnem redu prevlada (glej v tem smislu sodbo z dne 18. julija 2007, Lucchini, C-119/05, EU:C:2007:434, točka 62).

95 Tako pravo Unije nasprotuje temu – kot je Splošno sodišče z opiranjem na izključno pristojnost Komisije pravilno poudarilo v točki 188 izpodbijane sodbe – da bi uporaba načela pravnomočnosti ovirala zagotovitev vračila državne pomoči, ki je bila dodeljena s kršitvijo tega prava in katere nezdružljivost je bila ugotovljena z odločbo Komisije, ki je postala pravnomočna (glej v tem smislu sodbo z dne 18. julija 2007, Lucchini, C-119/05, EU:C:2007:434, točka 63).

96 Prav tako je Splošno sodišče v točki 190 izpodbijane sodbe pravilno presodilo, da uporaba načela pravnomočnosti Komisiji ne more preprečiti, da ugotovi obstoj nezakonite državne pomoči, tudi če je nacionalno sodišče, ki odloča na zadnji stopnji, to opredelitev prej zavrnilo.

97 Zato Splošno sodišče ni nikakor napačno uporabilo prava s tem, da je v točki 190 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je bila Komisija pristojna za preizkus zadevnega ukrepa na podlagi člena 108 PDEU, ker je ta ukrep, kot je razvidno iz točke 189 te sodbe, nezakonita pomoč, čeprav je bil predmet odločbe Consiglio di Stato (državni svet).

98 Te ugotovitve ne omaje trditev pritožnice, ki se nanaša na domnevno kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj.

99 Spomniti je namreč treba, da ima pravico sklicevati se na to načelo vsak pravni subjekt, ki mu je institucija Unije s tem, da mu je dala natančna zagotovila, vzbudila utemeljena pričakovanja (sodbi z dne 16. decembra 2010, Kahla Thüringen Porzellan/Komisija, C-537/08 P, EU:C:2010:769, točka 63, in z dne 13. junija 2013, HGA in drugi/Komisija, od C-630/11 P do C-633/11 P, EU:C:2013:387, točka 132 in navedena sodna praksa).

100 Glede na to sodno prakso, iz katere izhaja sodna praksa, na katero se je Splošno sodišče oprlo v točki 192 izpodbijane sodbe, pritožnica zato, da bi nasprotovala temu, da Komisija izvaja svojo izključno pristojnost, kot je bila priznana s sodno prakso Sodišča, navedeno v točki 90 te sodbe, ne more trditi, da ji je odločba Consiglio di Stato (državni svet) vzbudila utemeljena pričakovanja.

101 Nazadnje, trditev pritožnice, ki se nanaša na „postopkovno nepravilnost“, ki vpliva na zakonitost spornega sklepa, je treba razglasiti za nedopustno, ker pritožnica ne navaja nobenega razloga iz izpodbijane sodbe, ki naj bi ga posebej izpodbijala.

102 Zato je treba četrti pritožbeni razlog zavreči kot delno nedopusten in zavrniti kot delno neutemeljen.

Peti pritožbeni razlog

Trditve strank

103 Pritožnica s petim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je menilo, da se za presojo združljivosti zadevnega ukrepa z notranjim trgom ratione temporis in ratione materiae uporablja Uredba št. 1370/2007. V zvezi z uporabo ratione temporis te uredbe naj bi Splošno sodišče v točki 216 izpodbijane sodbe napačno presodilo, da je upoštevno merilo datum, ko je bil ukrep izveden ali pomoč izplačana, kar naj bi bil v obravnavanem primeru datum po začetku veljavnosti navedene uredbe. Točka 220 izpodbijane sodbe naj ne bi bila obrazložena v zvezi s stvarnim področjem uporabe iste uredbe v obravnavanem primeru.

104 Po mnenju pritožnice ni nobenega dvoma, da se Uredba št. 1370/2007 v obravnavanem primeru ne uporablja, ker se ta uredba nanaša izključno na „pogodbe o izvajanju javne službe“, ki jih je treba v skladu s členom 5 (1) in (3) navedene uredbe skleniti na podlagi javnega razpisa. Zadevne pogodbe pa naj ne bi bile predmet nobenega javnega razpisa in naj ne bi bile zajete z nobeno izjemo od pravila izvedbe javnega razpisa, ki ga določa ta uredba.

105 Komisija meni, da je treba ta pritožbeni razlog zavrniti kot očitno neutemeljen.

Presoja Sodišča

106 Pritožnica s petim pritožbenim razlogom meni, da je Splošno sodišče večkrat napačno uporabilo pravo s tem, da je zavrnilo njen tretji ničnostni tožbeni razlog, s katerim je izpodbijala odločitev Komisije v točki 92 obrazložitve spornega sklepa, da preizkusi združljivost zadevnega ukrepa glede na Uredbo št. 1370/2007, ki je začela veljati 3. decembra 2009 in s katero je bila razveljavljena Uredba št. 1191/69.

107 V delu, v katerem je pritožnica pred Splošnim sodiščem trdila, da bi morala Komisija glede datuma izvedbe zadevnega ukrepa upoštevati datum odločbe z dne 27. julija 2009, in ne datum odločbe z dne 7. novembra 2012, je Splošno sodišče v točki 216 izpodbijane sodbe poudarilo, da je v skladu s sodno prakso Sodišča merilo, ki ga je treba upoštevati za presojo združljivosti pomoči, datum, ko je bil ta ukrep izveden ali je bila pomoč izplačana, torej v obravnavanem primeru 21. december 2012.

108 Čeprav pritožnica s petim pritožbenim razlogom sicer meni, da je bilo v tej točki 216 napačno uporabljeno pravo, pa nikakor ne navaja, v čem naj bi bila ta napaka, tako da je treba njeno trditev zavreči kot nedopustno.

109 Glede očitka pritožnice, da izpodbijana sodba ni obrazložena glede uporabe ratione materiae Uredbe št. 1370/2007, je treba poudariti, da ta očitek temelji na nepopolni seznanitvi z besedilom izpodbijane sodbe.

110 Iz točk 208 in 209 izpodbijane sodbe je namreč razvidno, da je Splošno sodišče odgovorilo na trditev pritožnice, da se Uredba št. 1370/2007 ne uporablja za preizkus združljivosti zadevnega ukrepa, ker ta uredba temelji na pojmu pogodbe o izvajanju javne službe in ker v obravnavanem primeru dežela ni sklenila nobene pogodbe. Splošno sodišče je v zvezi s tem navedlo, da je Sodišče to vprašanje že

obravnavalo v sodbi z dne 6. oktobra 2015, Komisija/Andersen (C-303/13 P, EU:C:2015:647), in da so stranke imele priložnost, da se izrečejo o posledicah, ki jih je treba izpeljati iz te sodbe, v odgovoru na pisno vprašanje Splošnega sodišča in na obravnavi, česar pritožnica v okviru pritožbe ne izpodbija.

111 Poleg tega je Splošno sodišče v točki 220 izpodbijane sodbe zavrnilo trditve pritožnice glede „nelogične in nerazumne uporabe Uredbe št. 1370/2007“ za položaj, v katerem pogodba o izvajanju javne službe ni bila sklenjena, temveč so OJS izvirale iz sistema koncesij, pri čemer se je sklicevalo na prejšnje točke te sodbe, v katerih je Splošno sodišče ugotovilo, da je Komisija pravilno uporabila pravila, opredeljena v tej uredbi.

112 Iz prej navedenega izhaja, da lahko točka 220 izpodbijane sodbe, zlasti v povezavi s točkama 208 in 209 te sodbe, pritožnici omogoči, da se seznani z razlogi, iz katerih je Splošno sodišče zavrnilo njene trditve, Sodišču pa, da ima na voljo dovolj elementov za izvajanje sodnega nadzora v okviru pritožbe, tako da je v skladu z zahtevami ustaljene sodne prakse Sodišča na tem področju (glej v tem smislu sodbo z dne 24. oktobra 2013, Land Burgenland in drugi/Komisija, C-214/12 P, C-215/12 P in C 223/12 P, EU:C:2013:682, točka 81 in navedena sodna praksa).

113 Zato je treba očitek pritožnice, ki se nanaša na kršitev obveznosti obrazložitve, zavrniti kot neutemeljen.

114 Nazadnje je treba zavrniti tudi trditev pritožnice, da se Uredba št. 1370/2007 ratione materiae ne uporablja za to zadevo. Ker pritožnica ni navedla točke izpodbijane sodbe, ki jo želi izpodbijati, in ni opredelila kakršne koli napačne uporabe prava, ki naj bi jo v zvezi s tem storilo Splošno sodišče, ta trditev ni dopustna.

115 Zato je treba peti pritožbeni razlog zavreči kot delno nedopusten in zavrniti kot delno neutemeljen.

116 Ker noben od razlogov, ki jih je pritožnica podala v utemeljitev svoje pritožbe, ni bil sprejet, je treba pritožbo v celoti zavrniti.

Stroški

117 Člen 184(2) Poslovnika Sodišča določa, da če pritožba ni utemeljena, Sodišče odloči o stroških. V skladu s členom 138(1) tega poslovnika, ki se uporablja za pritožbeni postopek na podlagi člena 184(1) istega poslovnika, se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki. Ker je Komisija predlagala naložitev stroškov pritožnici in ta s svojimi predlogi ni uspela, ji je treba naložiti plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (deveti senat) razsodilo:

1. Pritožba se zavrne.

2. Družbi CSTP Azienda della Mobilità SpA se naloži plačilo stroškov.

Podpisi